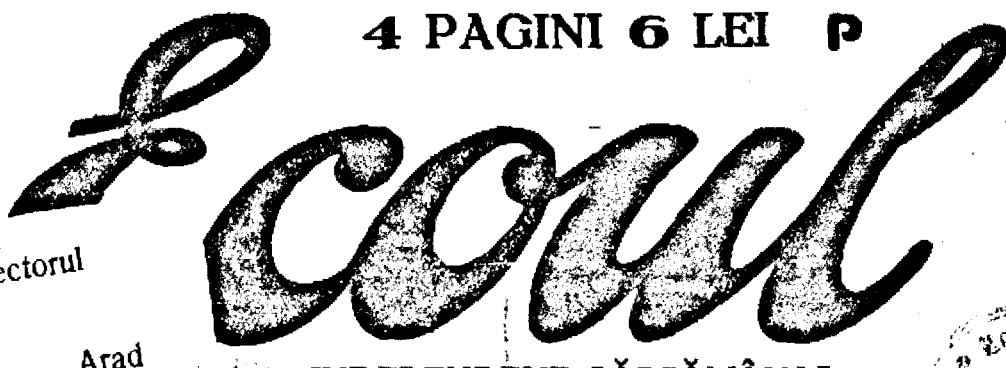

Administrația:
Birou Românească S. A.
Căminul Romei No. 2.
Telefon 87

Dlul Dr. Lazăr Nichi, directorul
Palatului Cultural

Arad OPINION INDEPENDENT SĂPTĂMÂNAL

Alegerile județene s'au amânat pentru 9 Decembrie 1928, iar, cele comunale pentru 12 Ianuarie 1929...
... Se vede că guvernul are oroare de aceste 2 alegeri din Bihor și le tot amână... ca să nu le facă urmașii!...

Pragul foametei

Ală la Bihorului amenințată să rămână iarăș
nă. — Se impun măsuri de prevenire

șiei geografice și din pricina politicieni, cori, anturile cuvenite șia rurală a Bihorului nici în titlăji de porumb ndente, cari să-i nă până la noua la această situa- lă a Bihorului, se și manevrele ri, profitând de care se zbate nimii din județul pe preț de niranului toamna, luna Februarie se resimte în a o mare lipsă grâu și, cu i mare — ne- oape totdeauna ducte agricole în at în depozitele și prețurile ating. De pildă: în vagonul de grâu 000 lei.

laș porumb cu prețuri fantastice. Acești corbi albi, adună astăzi pe prețuri de nimic toate cantitățile disponibile de cereale, imaginându-le, pentru ca atunci, când va fi foamea în țaran și guvernul — indiferent care va fi el — va trece la ajutorarea populației înfometate, să le revândă guvernului sau infometăților pe prețuri de speculă, realizând câștiguri de 100 și 150%.
Exact același procedeu l-a practicat în luna Februarie 1928 și firma Jak Deutsch din Timișoara, care fiind denunțată de noi la timp, de teama sancțiunilor cerute, a scăzut simțitor și imediat prețurile și a căutat să lichideze considerabilele stocuri de grâu și porumb ce depozitase.
Pentru a se preîntâmpina și foametea și specula, ce nu vor întârzi să își arăte efectele lor crude pe la sfârșitul lunii Ianuarie și se vor accentua mergând spre apogeu în luna Februarie, Prefectura județului ar trebui să se sezeze, îngrijindu-se de acum de achiziționa cantitățile — măcar de porumb — necesare hranei populației dela sate. Aceasta se poate realiza fie cerând un grabnic ajutor din partea guvernului, fie contractând un împrumut special la instituțiile bancare locale, cumpărând porumbul azi, când este scăzut la preț. Prin acest procedeu, întâi, s'ar putea aproviziona eștin pentru ca tot eștin să fie aprovizionat țaranul când va intra în perioada crizei, ba chiar a foametei și în anul ce vine până la noua recoltă, care, iarăși nu se poate prevedea că va fi mai bună ca cea a anului 1928; iar, în al doilea rând, se va paraliza toată și manevrele diabolice ale speculanților. Aceștia știind: că, Prefectura județului s'a aprovizionat cu cantitățile suficiente hranei întregii populații rurale pe preț mic, nu vor mai avea pentru ce și pentru ciue bloca grânele și nici în timpul perioadei de criză nu se vor mai ridica prețurile la cifre fantastice. Iată, cum, cu o singură măsură câte greutăți se pot preveni. Fi-vom, oare, auziți de cei cari au căderea și obligatiunea a înfăptui acest dezi- derat? *Const. I. Ștefănescu*

Balul orfanilor

de GEORGE BOTA

Ce nepotrivită împreunare de cuvinte și pe care toluși am făcut-o ca să apră mai în relief un colț din durerile lumii acestea. Orfanul aici este tot una cu săracul și să nu dorim nimănui să petreacă la balul săracilor. Și toluși la 10 Noembrie, ca în toți anii, lumea se va aduna să petreacă la balul orfanilor. E o ironie, dar e folositoare, că pentru a scoate banii din pungile pline, trebuie să chemi lumea la petrecere. Așa se face în toată lumea, mai ales civilizată și deci așa trebuie să facem și noi. Nu criticăm acest soi de caritate omenească, ci din potrivă admiram grija comitetelor cari se ostenesc să găsească cele mai diplomatice mijloace pentru a sloarce câțiva stropi de milă din inimile celor ce au. Nu facem nici nepotrivita socoteală a celor ce nu cunosc sufletul omenească și cari afirmă că cu cât se risipește la un bal s'ar îndoi ajutorul pe care vom să-l dăm săracilor. Mai la urma urmii, pentru ce nu am îndulci puțin drama vieții și nu am da chiar petrecerilor un scop nobil? Se pare chiar că o astfel de petrecere, cu scopuri mai înalte, sunt gustate mai mult de inimile omenești. Căci dacă e nobil să muncești, să trăiești și mai ales să mori pentru alții, credem că e mult mai nobil să petreci spre binele altora. Va rămâne ceva și pentru săraci dela ospățul bogățiilor. Un bal al cutărei tacme sociale, un bal pentru bal, ar fi o formă prea egoistă a desfătării celor sătui. Dar un bal pentru orfanii e forma desfătării nu numai a gâtlejurilor lacome, ci și a sufletelor care își dau seama că din petrecerea lor, se vor îmbăca de iarnă și vor mânca alăția copii, cari n'au alt defect social deocamdată decât că sunt singuri pe lume, legați de mila oamenilor și de mila lui Dumnezeu.

bine zis balul pentru orfanii, e cea mai fericită ocazie să ne cheltuim veselia pentru acei ce nu au părinți ca să-i înveselească.
Un orfan nu este numai un orfan ci o *posibilitate*, o nădejde care poate fi realizată numai prin mila și dragostea celor ce au. Ar fi și mai trist pentru acești streini micuți ca pe lângă gerul ernei să mai simtă și gerul inimilor omenești! Cu puțin, cu prea puțin din norocul nostru, am putea să le aruncăm și lor puțin noroc în nenorocita lor viață.
Venii dar la balul pentru orfanii și nu precupești ajutorul vostru. Ei nu cerșesc și nimeni nu se gândește să-i învețe această josnică meserie! Dar tocmai pentru a-i îndrepta pe căi drepte, acumă când au nevoie de sprijinul părintesc pe care nu-l au, societatea lor vă chiamă la cea mai nobilă datorie socială. Căci dacă am privi societatea omenească cu ochii cei mai plini de idealism, ar trebui să spunem că în societatea cu *adevărat civilizată nu pot fi orfanii*.
Venii dar la balul dela 10 Noembrie ca să petrecem ore la înălțimea unor vremuri cari ar trebui să fie. Dați din multul sau puținul vostru cu tot sufletul și din toată inima și dacă nu veți fi siguri de recunoștință, veți găsi în sufletele voastre despururi urmele unor gesturi nobile. Venii la balul orfanilor și vă veseliți pentru ei.

Noul prefect al Aradului

D-l inspector general administrativ Mihail Miloteanu a fost delegat prefect al județului Arad, în locul defunctului I. Georgescu.

Bihorene

Domnule Redactor,

Tât am auzit că decăt sărac mai bine să nai nimica. Iacă mă rog că mio spus vecinul Todiere ca la Oradie iară so face alegere die birae și că români sânt tare pușani în Oradie și sor împăcat cu ungurii ca să poată fi și ii aleși. Apu am auzit că domnu Aurel, pă care noi îl știem om tare faină și român verde, alduiască-l Dumniezo so ortăcit cu comuniștii, die care tare mult am auzit că ls în Oradie. Amu io nu știu că nu mă precep cătă politica cie mare, da știu că în anu omienouăute 18 noi românii am fost tare asupriți de bolșevici, apu noi știm că domnu Aurel șio măncaț avere cu naționalu dară toluși căt de sărac aș fi iăt naș da brăncă cu comuniști că vezi Dumnieta și prun-cuții noști când ls raii fi spăriem cu bolșevicii, care numa biniele nost a românilor nu-l vreu. Că o cătăso de sărac, iăt nu vreu să împărțesc averuța me cu diacea care nu le place să luere numa să le sboare porumbu fript în gură.

Noi tarel cinștim pă domnu Aurel și lom alege die ablegat, da să nu de brăncă cu comuniști că mă tiem co păft ca figanu când io dat popa în loc die natură un răgaci și lo prins die limbă dio văzut figanu iăt stele verzi și o zăs că diei sfântă sfântă să fie da die limbă nu mă ițe c'o strâng cu dinți dio vedie sfinți.

Alduiascătie Dumniezo și cinste dumniatale domnule redactor și pă cocoana dumnietale și serbuț dela mienie.

Ioan Popa a Vuft
colonist la granță.

Cenzurat

Linia pactului Kellogg

Probleme paralele

de externe lumea, pronte un pact unsul diploma- ită ridicare din presa a rămas ată. Două ar e, pentru cari, e slab: prima lansat iniția- viewului, iar rea propune- vagă. „Franța astfel a expli- alistului ame- lege un pact, cina, că nici- n motiv, să re ele”. Față le încercare” ninimă. A ur- lăcere, de- încercări. In acțiune so- Se dădu-se

semnalul de atac, a urmat congrese după congrese, rezoluțiuni peste rezoluțiuni. Liga Națiunilor, grupări bisericești, uniunile femeilor, societăți pentru pace; toate și-au strâns rândurile, pentru a crea un front unic. Casa albă, a ascultat și ea, pe rând, toate propunerile, și opinia publică a fost sistematic mobilizată în vreme ce diplomații continuau să ridice din umeri.
A fost o coincidență de împrejurări fericite, că exact în acest timp au avut loc tratative pentru reînnoirea pactului de arbitraj cu Franța. Însă, veni desamăgirea, din cauza insuccesului conferinței, navale dela Geneva, dintre Anglia, America și Japonia. Acesta este momentul când se arată până la evidență că nu se poate vorbi de pace, fără să se fi procedat la dezarmarea generală. Această conferință ace-

lor trei puteri menționate a fost înmormântată cu discursuri elegiace, anul trecut în luna August. Atunci roșii d-l Chamberlain cuvintele următoare: „Dacă Anglia și Statele Unite nu se înțeleg ca prietene, ar putea să fie prietene dar cu păreri deosebite”. Însă, o pretenție ca aceasta, începută în contradicții, nu ar fi putut fi durabilă și astfel sămânța serioaselor divergențe fu aruncată, iar delegații acestor țări se despărțiră cu constatarea unanimă, că nu sunt de acord. Și n'a fost de mirare, căci toată lumea a văzut o încercare de înarmare, în locul limitării acesteia, pentru care fusese convocată conferința și astfel rezultatul, a fost o rușinoasă cădere.
Această încercare fără indoială a dat greș, toluși s'a câștigat ceva și anume: S'a stabilit cu aceeași ocaziune pozițiunea, starea, ambiția marilor rivali. Conferința dezarmării navale, dela Washington, de acum 6 ani, a însemnat sfârșitul hegemoniei

navale engleze. Raportul de forță, care a unit atunci America, Anglia și Japonia, a înfrunt triumviratul, în locul nediscutatei hegemonii a Angliei. Astfel se făcu acest prim pas, pentru restabilirea libertății mării; însă, aceasta holărire a rămas incompletă, căci, dacă s'a ajuns la o înțelegere în privința tonajului vaselor port-avioane, în schimb, nu s'a putut stabili o înțelegere pentru crucișitoare, distrugătoare și submarine.
Acest pasagiu dosnic, a rămas deschis, lămurindu-se la Geneva, în vara trecută că Anglia vrea să fie favorizată, în ciuda hotărârilor dela Washington. Drept urmare, Statele unite au amenințat cu un nou program naval, cu noi construcțiuni maritime, care au sufocat amiralitatea engleză. Iar Coolidge, a găsit un puternic ecou în opinia publică americană, când cu ocaziunea unui discurs ce a roștit, a făcut răspunzătoare Anglia de insuccesul dela Geneva. Și cei ce au

urmărit aceste chestiuni au putut auzi lucruri de felul acesta: că America au dat un bun exemplu distrugând multe armamente, (vechi zicem noi) că a încercat în mod cinștit să ducă la bun sfârșit problema dezarmării, că s'a cerut și s'a așteptat din partea Angliei limitarea sinceră a înarmării sale navale, și că iarăși Anglia a fost aceea, care s'a retras din conferința celor trei puteri” etc. etc.
Pe baza acestor considerațiuni, urma să se pronunțe Senatul american asupra programului noilor construcțiuni navale, în stare de proiect, evaluate la peste 350 milioane de dolari și cred că este absolut inutil să mai demonștrez, că Statele Unite, ar fi fost în stare să fie piept unui concurs financiar cu Anglia. Ridicarea capacității ofensive a flotei Americane, apăru ca o chestiune tranșată, iar cei din fruntea treburilor Americice, s'au străduit, în primul rând, să asigure Statelor Unite

VIATA LITERARA -- ARTISTICA -- SPORTIVA

Note de arta

Odată cu sosirea toamnei, se începe și sezonul Expozițiilor de pictură. Artiștii cari în aceste vremuri destul de vitregi pentru ei, mai perseverență cu încăpățănare în a profesa, cu toate greutățile ce întâmpină, arta picturală, își aduc și expun lucrările lor în speranța că vor putea măcar scoate, din vânzare, atât cât le trebuie pentru acoperirea cheltuielilor, și necesarul pentru continuarea existenței până la expoziția viitoare. Artiștii pictori, aproape fără excepție, nu sunt pretențioși; ei nu doresc mai mult decât ce le trebuie pentru a putea trăi spre a-și închina întreaga lor viață artei frumosului, căci orice artist bun sau rău este fără excepție un idealist.

Vai, însă, bieții artiști se înșală; mulți chiar nici nu și mai fac iluzii căci știu că pe aceste timpuri nu mai există nici un „mecena” iar cei ce se pretind a fi amatori de artă se tocmesc în expoziție ca la bălci, oferind prețul pentru un tablou după cantitatea de culoare întrebuintată la executarea lui.

Nu rareori ai ocazia, ca pictor, să și se spună de un oarecare *cunoscător*: că, îi place grozav tabloul dar... nu are bani să-l cumpere!... Pe același amator îl vezi, însă, deseori petrecând într'un așa zis „variété” unde își infectează sângele și stomacul cu consumații plătite pe prețuri ce nici nu se pot concepe. Pentru astfel de chefuri, se găsesc bani; pentru tabloul care îți place și care o viață întreagă îți va surâde cu farmecul coloritului său delicat, nu se găsesc bani.

Publicul, din păcate, nu are nici cel puțin timpul necesar spre a vizita manifestările de artă, căci este *prea ocupat*... unii au „chestiuni mai importante” de aranjat: să se înfunde în vre-o cofetărie, ocupându-se cu sportul flirt-ului; alții — o categorie de oameni pe cari în toată vremea îi vezi pe stradă — se postează pe bulevardul Ferdinand, în grupuri de „camarazi”, acostând de predilecție minorele: fete de școală, ucenice etc. la cari au deplin succes; alții în fine se întâlnesc la cafenea pentru a pune la cale afacerile statului... Acestea sunt în deobște „afacerile urgente” ce răpesc publicul timpul în care ar putea să viziteze și expozițiile...

În sala Prefecturii de județ, prin amabilitatea d-lui Prefect, s'a deschis de curând expoziția pictorului Shakirov. Acest artist expune peste 50 tablouri: peisaje, flori și deseneuri. Sunt de remarcat: pastelurile No. 50, 45, 48, 56, asemenea: uleiul dela No. 22, cari, au calități și cari

foarte bine ar putea face parte din colecția unui amator cu dragoste de artă.

Nu am pretenția, în aceste câteva rânduri, să fac o cronică de artă, propriu zis, ci mă voi limita să arăt: că, d-l Shakirov nu este lipsit de talent; iar, dacă se va debarasa de oarecare defecte, ne-ar putea da lucruri destul de frumoase, căutând să fie cât mai fidel în redarea naturii, așa cum este ea, iar nu așa cum îi place d-sale, căci d-l Shakirov nu poate să ne redea caracterul esențial izbitor al lucrurilor reale, acestal fiind tocmai scopul operei de artă. Lucrările d-lui Shakirov sunt prea dulcegi, prea lipsite de consistență.

Expoziția va mai rămâne deschisă până la finele lunii Octombrie și merită să fie văzută, și încurajată de publicul orădean.

Pictorul I. Pavelescu

CÂNTEC DE DOR

Frunză verde și-o negară,
Puiculiță, floare rară!...
Pe aceeași ulicioară

Am umblat un an și-o vară
De cu zori și până'n seară
Și din seară până'n zori,
Să te văd a doua oară:
Cea mai dragă dintre flori.

Luna mă privea cu jele,
Stelele plângeau și ele,
Salcâmi, tei s'au scuturat,
Dar din albele-și perdele,
Floare, nu te-ai arătat!

Și-am plecat vântură-iară
Să uit dorul ce omoară!
Țara-i mare, drumul lung...
Dorurile tot m'ajung!...

Și juții în țări streine,
Dorul se ținea de mine!
Câte lacrimi și suspine
Și de țară și de tine!...

Și pe un roib numai în spume,
Am venit iarăș din lume.

Floare rară, floare rară,
Te-oi vedea a doua oară?...

Bate luna în fereastră
Cum bătea și în alte dăți
Ți-a nflorit mușcata'n glastră...
Numai tu nu te arăți!...

Eu și-am strâns cât pribegii,
Florile de prin câmpii,
Limpezime de izvoare,
Cântec pe privighetoare,
Adâncimea mărilor,
Zarea depărtărilor,
Doinele haiducilor,
Norocirea cucilor,
Fuga căprioarelor,
Suspînul vioarelor,
Cu alecul chinului
În beția vinului...

Le-am adus aci... și'n ele,
Am adus ca pe o comoară,
Toate dorurile mele...

Puiculiță, floare rară!...

Const. Barcaroiu

Știri

La Timișoara zilele acestea fesionistă românele F. C. Ripensis. Nu lăcăm gestul șorenilor, căci putea înfrunghizat, ce dor nesc de azi. U nică noiei ec

În confratele minute Sport național al Rării Teofil, ar în locul lui ar fatul internațional Toată cinslea Guga, sportsman să suntem aut dr. Morariu, și știre, care d „este inexactă teme”.

Moșiu Petre, din echipa Sel mașii primite continuându-și nostru, — își în clubul „Cr aceasta se va

Noua Subcom Pong este fo tory președinte Vasile secretar Schlesinger membrii.

Valorosul al șana”, Păuneș, completa studiu cureștilor. Cu tul orădean pe rile speranțe

Fostul portar horul, d-l Paș retras dela o t live, cu toată de mulți săș hotărâre.

Regular S. S. R. preț limba oficială la Comitetul miștile și sportive d cea a Stat româneas aceste de ședințele tete și com limba lui Ceremoni Comitetul Morariu și aceste ab rii de regu ceteze și să nu mai a se face

(Continuă)

CRONICA SPORTIVĂ

Crișana—Makabi 2-1 (1-0)

Duminică 27 Oct. a. c. pe arena „Prințul Carol” s'au disputat matchurile de șampionat după cum urmează:

Sub arbitrajul d-lui Csillag, ambele echipe se prezintă în cele mai bune formații. Repriza I-a trece cu atacuri reciproce, *Crișana* neluându-și în serios adversarul, acesta, spre surprindere atacă și se apropie de multe ori spre poarta lui Listeriu. Spre sfârșit, din pasa lui Cădariu, Bonafiu marchează imparable în colțul porții. Apoi un shoot puternic de al lui Matei trece cu puțin bara.

Repriza 2-a, începe cu atacuri din partea lui *Macabi*, apoi *Crișana* reacționează. Fundașul *Crișanei*: Bulzan fiind rănit, jocul se așează pentru câteva timp pe arena *Crișanei*. În urmă, spre surprindere Slopu marchează al doilea punct pentru *Crișana*. Bonafiu este foarte activ și se remarcă ca cel mai bun om de pe teren. Spre sfârșit, faulturi destul de frumuseja matchului, apoi din o învâlmășeală *Macabi* profită și marchează punctul de onoare.

Din *Crișana* sau remarcă: Bonafiu în mod deosebit Romanescu, Vanghelu, Cădariu și Matei. Din *Makabi* au corespuns așteptărilor: Veis, Maxi, și mai ales Gerő. Arbitrul Csillag bine.

CAO—Stăruința 3-1 (2-1)

Formații: CAO (verde alb): Ströck I., Hermann, Witenberger, Guru, Sternberg, Felner, Fabian, Ronay, Roth, Török III., Nemes Stăruința (roș-negru) Maté, Groh, Székely I., Nagy, Barta, Török I., Pinte, Gábor, Csiri, Székely III., Pajtas.

Repriza I-a, trece cu atacuri repezi din ambele părți până ce dintr'un efort personal Ronay marchează imparable primul goal. Peste puțin timp și Pinte profitând de o greșeală a lui Ströck marchează punctul egalizator. 1-1. Rezultatul pare că rămâne același până la sfârșitul reprizei, însă în ultimele momente Török III, marchează punctul al doilea. CAO conduce la repriza cu 2-1. Repriza 2-a evocă zilele de glorie a Stăruinței, într'adevăr CAO este silită să se aplece din răsuferință. Apărarea CAO salvează în nenumerate rânduri.

În sfârșit, atacurile Stăruinței par a aduce la rezultat căci arbitrul dr. Morariu acordă 11 penalty către CAO, însă, Székely III bate puternic în bară. Apoi, urmează o brutală încăierare între Nagy și Nemes, ambii fiind imediat eliminați din joc. Spre sfârșit, soarta Stăruinței este pecetluită prin goalul al treilea marcat de Török III.

Din CAO sa' u remarcă: Hermann, Sternberg ca cel mai bun de pe teren, Ronay, Fabian și Török. Din Stăruința: Groh, Barta, Nagy, Pinte și Székely III.

Decanul arbitrilor orădeni dr. Morariu Teofil a condus nepărtinitor și cu mână sigură matchul. După match, dsa ne-a declarat următoarele: CAO a fost mai bună și a meritat victoria, însă, numai cu un punct. Repriza I-a, frumoasă, a doua, din cauza brutalităților, cât se poate de urâtă.

Crișana—Stăruința rezultatul final 2-1 în favoarea Crișanei. Restul de 10 minute sa jucat

Sâmbătă 27 Oct. după amiază, în fața unei mari asistențe și prin golul marcat de Cădariu și-a asigurat victoria de altfel bine meritată. S'au distins din *Crișana*: Cădariu, Romanescu și Carlach. Din Stăruința numai Barta.

Examenele de arbitri. Duminică au luat sfârșit examenele de arbitru de football din această regiune. Rezultatele sunt destul de satisfăcătoare, având în vedere scurtul timp de pregătire ce l-au avut candidații. Din cei 14 candidați, cari s'au prezentat, 4 au fost respinși la examenul de scris și oral, iar din cei 10 rămași, 4 au fost declarați corijenți pentru 3 luni, și restul de 6, au trecut. Dăm numele și mediile candidaților reușiți: 1) dr Iancu media 23.72 2) Pop Valeriu, media 23.00, 3) Baby Gr. Vasile redactorul nostru sportiv media 22.44, 4) Locot, Fogașiu, media 20.50, 5) Cădariu, media 20.44, 6) Feier, media 20.00, 7) Căp. Ghibușiu, media 18.72. Între juniori, primul: dl Baby Gr. Vasile, cu media 22.44. Comisia de examinare a fost compusă din d-nii: Popeshu I., delegatul AAFAR, Stekli, deleg. FBA, dr Morariu, Boceanu I. și Ion Cromec. Toate admirațiunile pentru dl I. Popescu, care a prezidat examenul, fiindcă, deși avea o lebră de 39 grade, totuși, n'a părăsit examenul, rămânând la datorie. Deasemenea, felicitări și celorlalți domni din Comisiune, cari, au fost foarte obiectivi și drepti față de candidați. V. B.

o nouă situațiune, care să o îndreptățescă la mai mult de cât simplul apel ce a făcut la bunăvoiașă participanților, la conferința amintită, fapt cu care a trebuit să se mulțumească în vara trecută la Geneva, căci încordarea la care s'a ajuns între Londra și Washington, nu s'ar mai fi putut atenua cu fraze pompoase. Aceasta încordare, afară de fiasco del Geneva, a mai avut și alte cauze: diversele întâmplări din anul trecut, cari au tulburat și mai mult dispoziția celor două rudenii locuitoare pe malurile Atlanticului. Spre pildă: când valurile mișcării naționaliste chineze au atins culmile, Anglia s'a văzut abandonată, America avându-și în vedere propriile interese și numai pe ale ei; au venit pe urmă controversele pe chestiunea datorilor de război și de asupra tuturor, colac peste pupăză, petrolul rusesc, un nou măr de discordie între regii de petrol americani și englezi, ca să nu mai

pomenim despre politica monopolului de cauciuc, de amicitia americano-japoneză, de împrumutul casei Morgan, pentru căile ferate din Manciuria, din care cauză nici nu poate fi vorba despre reînnoirea alianței între Anglia și Japonia, și a. m. d.

Aceasta depresiune, între cele două puteri mondiale anglo-saxone, la un moment dat a fost atât de profundă, încât, cu drept cuvânt, putem să spunem că spunem că amiralitatea engleză s'a cam jucat cu focul.

Culmea s'a atins atunci, când America a protestat cu vehemență în poltriva propagandei străine, menită să influențeze planurile ei de apărare (de sigur, adresându-se Angliei).

Încet, a început a se risipi această atmosferă grea dintre cei doi adversari; ultima conferința dela Geneva a contribuit și ea la aceasta. Rămâne însă nelanșat diferendul asupra expansiunii maritime.

Emisfera de Vest pretinde același drepturi în conducerea destinului lumii, ca și cea de Est.

Centrul de greutate, care înainte de 1914, a fost în Oceanul Atlantic, după război a fost împins în Pacific. Umbra Rusiei întinca tot mai mult orizontul, în vreme ce rasa galbenă se deșteaptă. Deci sunt multe elemente în acest joc imens și superb de care depinde înțelegerea politică a Angliei în lume. Puteri tinere sunt în ascensiune și logica istoriei nu permite nici un compromis. America s'a convins de misiunea sa în politica mondială și Anglia numai este „primus inter pares”. În această gigantică luptă pentru dominațiunea lumii, soarta amândurora se va hotărî pe mare, și problema echilibrului din Pacific, de pe acum cuprinde și îngrijorează sufletele oamenilor de stat de pretitendenți.

Alăta doar, că astăzi există

o puternică opiniune mondială pentru pace, care în cazuri serioase ar avea capacitatea să înfringă până și indolența marilor masse.

Această puternică opiniune mondială slujitoare ideii de pace, n'a putut să rămână indiferentă față de sinistra pregătire a noului măcel, pentru care se prepară unele națiuni, în întuneric, îndemnate cu ferocitate de ideea idioată și bestială a revanșei, în dosul păreților de hârtie ai tratatelor de pace, cari constințesc o nouă stare de lucruri. Ea a cerut și a obținut în entuziasmul general, prin paful Kellogg mai mult decât searbă de literă a angajamentelor ce legau până deunăzi popoarele împotiva războiului.

Pactul Kellogg prescrie războiul.

Națiunile semnatare și-au făcut din acest angajament o credință, dând lumii întregi suprema probă de moralitate publică internațională, asigurând cu

demnitatea în interesul lizației ome

Și când te Ianuarie 192 a fost pus în Europă, sco ciatricile a le-a cauzat dânsa, nu s convenita at

Iar acum, dă siguranț ia se felicit victorie și ogoarele pe cu sângele vinovați ca în tihnă so

Ureți să pu

Cronica dramatică

Teatrul „Regina Maria”: „SORANA” dramă în 3 acte de I. Al. Brătescu-Voinești, jucată de Compania teatrală a asoc. „Vestul românesc”.

ra, 26 Oct. a. c. înesc din Oradea, să constate încă dreptate am avut, înaintea, cunoscentelor de valoare teatrală a asoc. „Vestul românesc”, că vom avea în sepie a cuvântului os la Oradea. Cine s'a jucat SORANA convingerea: că, în panie teatrală sunt rcbabile, actori de u „cabotini” sau m au încercat — numai câțiva răulăea — și-i prezenta. e Vineri seara, s'a ea, am putea spune an fel de grandoală — poate, chiar s'a văzut jucată ești drama d-lui ești.

Sandu, — pre-lui nostru ce și pe cenă din Capitală a mai jucat nu-și — a smuls lacrimi în rolul Elizei Cru-nui om cumsecade, arștă decât dâna, cade o singură dată cert de împrejurări ai Barbu Nisipeanu, cnuță, curtezanul neilor măritate... nustrată de remu- cu sine, cu carnea ntul... D-ra Maria ul d-sale de scenă, antă, prin dicțiunea denificându-se cu a plin acțiunea, nu i se achite de rol, adevărată creație eaceea și publicul caled, aplaudând-o arteneră demnă a fost d-ra Fifi Mi- olul Anei, alintată: esoară la un pen- itală care, venită în elevei sale Olgața ie, în mijlocul na- noștința lui Mășu de Olgaței, un tânăr ufletul candid ca și ore i se prinde inima ciprocubirea. D-ra easemeni, dispune și, ce îi permit să rință dela o stare alla, o tânără, dar,

mult talentată artistă ce ne-a redat o Sorană admirabilă: sentimentală, novice, castă și în stare de sacrificii sublime: jertfindu-și fericirea ei pentru liniștea venerabilului fermier Cruceru, cel care o micșorează în ochii fiului său, iubitul ei, pentru că a văzut-o scoțând din casă pe presupusul ei aman, care, în realitate era secătura: Barbu Viespianu, venit în puterea nopții în casa lui Cruceru pentru Eliza Cruceru și... decimată de durere părăsește pentru todeauna familia Cruceru, când, cu un singur cuvânt numai, putea să se disculpe, dar, ar fi însemnat să demaște pe Eliza Cruceru și să-l ucidă pe Grigore Cruceru. D-l Const. Barcaroiu în rolul avocatului Iorgu Nisipeanu, secondat de d-na Ana Botez (Constanța Nisipeanu soția avocatului) joacă cu multă vervă și prin spiritele cu cari e presărată acțiunea de autor, fie creații ale actorilor, fac spectacolul să isbucnească în hohote de râs, refăcându-le dispoziția. D. Const. Barcaroiu e un actor de rasă, adorabil pentru comedie. D-na Botez, ne rezervă din spectacol în spectacol surprize. D-nii: Aurel Dinu și Al. Șerban corecți, primul în Grigore Cruceru și al doilea în fiul acestuia: Mișu Cruceru, dar, nu erau pentru dânsii rolurile ce li s'au încredințat. D-na Adriana Șerban în rolul Olgaței, fiica moșierului Cruceru, a fost de o naturalețe uimitoare. Și d-sa, destul de tânără, — cea mai tânără ac- trită a companiei: 19 ani, — a jucat pentru prima oară la Oradea, întâiul debut... și și-a și câștigat simpatiile unanime ale publicului. D-na Șerban promite mult, fiind dotată cu un remarcabil talent. D-l Ion Pella, un alt element tânăr, dar de multă nădejde al acestui teatru, a abor- dat un rol (care fie-ne iertat nu era de nasul d-sale... pentru că e cărn... să joace „amoreji”) des- tul de incompatibil cu fizicul și genul său, însă, cu sârghiința ce depune totdeauna, și avântul său tineresc, am putea spune că a jucat: nu bine, ci, excelent. Decorurile splendide. Suflleurul, la punct, ceace nu se cam în- lămplă la toate trupele teatrale; deci, o notă frumoasă pentru d-l Dujulescu.

Cronicar

„Sporthirlap”-ului

Antitulează „Sport- e are în fruntea ngâmfat redactor, ar impertinent, un r Moșii, de cons- sâ, are tupeul să neadevdrate în tului regional spor- . Anume, această : că, la intervenția egiional din loca- rimis pe arbitru la București A. R. și F. u a interveni ca e de interdicție din cei 17 arbitri au încercat să rdine și au pre- oficială a regiu- ea maghiară... cu totul altfel: 7 arbitri, domni h și Daner, gă- rovași în urma (întrucât nu au ul în cauză) au drepturi; iar urmează a fi A. A. F. A. R. În ste pe d-l Cro- eidenția și mai ubversivă a re- „Sporthirlap”... e declarația ce ceastă chestiune Morariu, prezidin- în Oradea: neadevdrată — d-l dr. Morariu

— afirmația gazetei „Sport- hirlap” referitoare la trimitere d-lui Ioan Cromec la București. Numitul domn, a ple- cat în București din încre- dințarea A. A. F. A. R. subco- misia Bihor, pentru a lua parte la adunarea generală a A. A. F. A. R.-lui ținut la Bu- curești. Delegația D-lui Cro- mec mărginindu-se numai la acestea, este o incertitudine faptul că d-sa ar fi intervenit în numele A. A. F. A. R. sub- comisia Bihor, la București pentru eliberarea arbitrilor maghiari. Reproducând declarația d-lui dr. Morariu, menționăm că și scriitorul acestor rânduri a fost prezent la ședința când domnul Cromec a primit susnumita de- legație. Astfel afirmațiile d-lui Heller se prezintă ca niște simple minciuni și gazeta sa „Sporthirlap” apare ca organ al iredentismului maghiar, prin orice mijloace, fie acele mij- loace chiar niște articole pline de neadevdruri și insulte aduse instituțiilor românești. Cazul restului de arbitrii ma- ghiari — acei cari au semnat acel faimos memoriu prin care, cereau ca limba oficială a regiunii să fie cea maghiară — după informațiunile catego- rice ce posedăm, va fi rezolvat în scurt timp, așa cum pretinde gravitatea lui. V. Baby

Itinerariul

Teatrului Asociației „Vestul Românesc” Oradea

Marți	30	Careii-Mari	ȘTRENGARUL
Miercuri	31	Satu-Mare	ȘTRENGARUL
Joi	1 Nov.	Satu-Mare	SORANA
Vineri	2	Baia-Mare	ȘTRENGARUL
Sâmbătă	3	Baia-Mare	SORANA
Duminică	4	Careii-Mari	SORANA
Luni	5	Liber	—
Marți	6	Liber	—
Miercuri	7	Liber	—
Joi	8	Liber	—
Vineri	9	Liber	—
Sâmbătă	10	Oradea	NECUNOSCUTA. Premieră
Duminică	11	Oradea	DISPĂRUTUL. Premieră
Sâmbătă	17	Beiuș	ȘTRENGARUL
Duminică	18	Beiuș	DISPĂRUTUL

Scrisoare deschisă

către d-l Bogdan Ionescu, prefectul județului Bihor

Din partea păgubiților de război din comuna Sighiștel primim următoarele:

Subsemnații păgubiți de război din comuna Sighiștel, plasa Vașcău, a acestui județ, după ce nu ne-a mai rămas cărare nebătută și prag necălcat pe la autoritățile în drept, pentru despăgubirile ce ne competențăm, cu toată onoarea venim a ne adresa și Domniei-Voastră să binevoi-ți a interveni în favorul nostru cât mai urgent, nelăsându-ne să credem că, în Țara Românească nu este dreptate pentru români.

Deoarece galantarele și firmele sparte provocatorilor jidani din Oradea, cu ocaziunea Congresului studențesc s'au restituit cu vârf și îndesat încă de mult, îndrăznim și noi, acei ce am jertfit totul pe altarul Națiunii, să solicităm această milă, pentru finula noastră curat românească, care ne-a pus la sapă lemn.

Despre atrocitățile, schingiuirile și pagubele suferite de noi, vorbește îndeajuns archiva Consistorului ort. rom. din Oradia, care zace colbită din luceferilor zilei de azi.

Ținem să remarcăm, că, nepăsarea și neglijența autorităților noastre murdăresc memoria gloriosului și neuitatului nostru Rege Ferdinand I, care la prima venire în Oradea a promis solemn păgubiților de război din Sighiștel astfel: „La Sighiștel totul va fi despăgubit până la un ban”. Aceasta este o promisiune Regală, călcată în picioare de toți cei chemați să facă dreptate în Țara Românească și de toți renegați instalați acum în fotele impor- tante, cari au cuvântul de viață și de moarte asupra noastră, cari am știut aduce tot prinusul pentru întregirea neamului.

La noi, nu este vorba de pantofi de lac rechiziționați, plane și pianine stricate, firme și galantare sparte, ci de gospodării întregi distruse prin foc și de sângele vărsat alor patrusprezece țărani români nevinovați.

Au fost institute în Oradea două comisii pentru constatarea și evaluarea precum și revizuirea pagubelor de război, dar cinstitele fețe ale membrilor acestor comisii, nu am avut fericirea să le zărim.

Prima Comisiune instituită pe lângă Administrația Finan- ciară Bihor a respins categoric cererile noastre însoțite de actele doveditoare ale autorităților locale. A doua comisiune instituită pe lângă Curtea de Apel Oradea, vrind să dovedească, că, sunt „mai catolici decât Papa”, și mai „buni români” decât M. S. Regele, au executat „întocmai” promisiunea Regală, cu o mică forfecare de 75%, din pagubele evaluate atunci când erau abia a patra parte din valoarea ce ar fi reprezentat la data deliberării comisiei.

Cu hotărârile acestei comisii, rămase apoi definitive ne-am prezentat apoi D-lui General Moșoi, mare strategian, conducă- torul vieții publice, private, politice, economice și financiare a acestui județ, i-am predat toate actele, pe cari însă, din neferi- cire, le-a perdat între împrejurări necunoscute nouă...

Nu ne-am putut reedifica, în întregime, nici până în prezent cele distruse atunci; ne-am înglodat în datorii, cari amenință să ne lase pe drumuri prin bătaie de tobă și am rămas de baljo- cura streinilor cari ne hulesc și răscolesc sufletele noastre fră- mântate de atâtea încercări.

Binevoi-ți, Domnule Prefect, a interveni grabnic în inter- resul nostru.

Sighiștel, la 21 Octombrie 1928.

Păgubiții de război din comuna Sighiștel:

Aurel H. Toader, Văd. Ecaterina Toader, Haniș Traian, Groza Ilie, Baic Pașc, Haniș Moise, Haniș Nicolae, Dronca Iosif, Dronca Mihai, Ambruș Tănase, Pașca Costan, Zoica Ștefan, Văd. Pele Marina, Boldor Tănase, Pașca Pașc.

Mare ocazie !!!

stofe de lână curată pentru haine bărbătești.

Un costum complet cu furniturile toate
Lei 1330 la magazinul

Luca P. Niculescu

Succesorii: Oradea, Bulevardul Regele
Ferdinand 11.

ȘTIRI SPORTIVE

(Urmare din pag. 2-a).

Exodul jucătorilor orădeni în Budapesta, grație unor, mai bine zis: unui domn conducător al clubului CAO din localitate care se numește Krüger Carol, — continuă. După Ströck Albi, Berkessy, Csomag și ultimul plecat nu de mult Barátky, se așteaptă plecarea încă a doi jucă- tori de valoare ai clubului CAO.

Cei 5.000 de pengő (aprox. 150.000 lei) primii din Buda- pesta ca preț de răscumpărare pentru jucătorul Barátky, sunt dovadă „reală” că lucrurile nu se vor opri numai aici.

F. S. S. R. (Federația Socie- tăților Sportive din România), ca for suprem, are datoria ca într'un caz similar, (anume an- cheta disciplinară făcută contra echipei șampioane a țării, clubul Chinezul, pentru vinderea jucă- torului Wetzer și încercarea de a vinde pe jucătorul Tănzer), să facă o anchetă severă contra clubului C. A. O. (Oradea) și a conducătorilor responsabili și după ce adevărul va eși la iveală: a exclude și a radia clubul CAO din controalele F.S.S.R. Așteptăm!

Budapesta, Hungaria—Kispest 2:1. Viena. WAC—BAC 3:0

Turneul Slavilor la Praga Ju- goslavia-Cehoslovacia (a.natori) 3:1 (1:1)

Cehoslovacia—Polonia (pro- fesioniști) 3:2 (2:0)

V. B.

MUZICALE

D-na Ștefania F. Szalay cu- noscuta pianistă orădeană, anunță un concert de pian cu concursul D-șoarei M. Fischer — pianistă. Concertul va avea loc la 31 Oct. în sala Cercului Catolic ora 9 seara.

Se zice că violonistul Kubelik a refuzat să vândă vioara sa unui amator din New-York care i-a oferit nici mai mult nici mai puțin de cât un milion dolari. Este știut că violina sa „stadi- varius” este păzită zi și noapte de un negru.

Amintim că în cronica muzi- cală publicată după concertul ținut de Kubelik în Oradea, am scris „Kubelik are una din cele mai vechi și scumpe violini din lume” Am avut perfectă dreptate.

Sascha Heifetz, unul din cei mai celebri violoniști americani, cu ocazia turneului ce întreprinde în Europa va merge și la București, unde va da con- certe în sala Aleneului la 6 și 9 Noembrie.

În urma concursului interna- țional pentru cea mai bună sim- fonie, premiul „Schubert” a fost atribuit compozitorului suedez Kurt Alterberg. Prima audție a simfoniei va avea loc la 8 Noem- brie în Viena la Munchester. Dirijor va fi sir Toms Beechman.

CURIERUL SPECTACOLELOR

Teatrul „Regina Maria”

Miercuri 31 Octombrie 1928 la orele 20 și jumătate precis Ansamblu artiștilor Teatrului Na- țional din București în frunte cu maestrul N. Soreanu societar de onoare al Teatrului Național, va juca formidabilul succes

Omul de zăpadă

Comedia sentimentală de A. de Herz. Deasemeni, distinsul autor dra- matic A. de Herz va juca unul din rolurile principale.

Scrisori din Marghita

— Cum satisface d-l agronom Birta pe cei îndreptățiți la împroprietărire?

În ziua de 23 Octombrie a. c. s'a prezentat în biroul Regiunii agricole Marghita delegatul îndreptățiților la pământ din comuna Marghita, dl Gergeli Gheorghe, care a depus următoarea cerere:

„Domnule Agronom, D-Voastră ne-ați comunicat că îndreptățiții cari până azi nu au fost satisfăcuți, vor primi pământ în toamna anului curent din hotarul altor comune. Cum timpul este înaintat, iar, cum D-Voastră până azi nu ați luat nici o dispoziție pentru predarea terenului cuvenit acestor îndreptățiți, cu onoare Vă rugăm se binevoiți cât mai în grabă a ne destina terenul cuvenit, spre al putea munci din vreme, deoarece în cazul contrar vom fi nevoiți a proceda cum vom găsi de cuvință, adresându-ne altor foruri, Vă rugăm despre decidera D-Voastră a ne aviza în scris. Marghita, la 23 Octombrie 1928. Cu deosebită stimă: Gergeli Gheorghe, delegatul lipșiților.”

Cum a fost rezolvată cererea?

Delegatul Gergeli cerând și de data aceasta rezolvarea cererii depuse, a fost îndrumat de dl agronom să meargă la inginerul particular Forgacs spre a le măsura acesta terenul deoarece el nu cunoaște situația pământului pe teren, iar când delegatul a răspuns că mai întâiu dl agronom să le predea la fața locului terenul, urmând ca apoi dânsul să-l măsoare — sau în caz negativ să le dea rezultat în scris cererii depuse — domnul agronom Birta, drept satisfacție a cererii, a apucat un scaun, voind a lovi în cappe delegatul Gergeli.

Datorită numai spiritului calm al delegatului Gergeli, care a parat lovitură, nu s'a întâmplat un incident cu urmări mai grave.

Iată deci, cum delegatul îndreptățiților care merge să i-se facă dreptate, este atacat și amenințat grav chiar în localul regiunii agricole.

Astfel, s'au perindat pe la regiunea agricolă delegații comunelor Chiraleu, Abramuj, Christur și alte comune, cari dacă nu au pășit ca delegatul Gergeli, solicitarea lor de a se distribui terenul disponibil nu a fost rezolvată, neprimind nici un răspuns afirmativ sau negativ dela domnul agronom. Deci, este o enigmă și nu se știe ce vrea d-l agronom Birta să facă cu terenurile disponibile — rezerve — din comunele Chiribis, Abramuj, Chiraleu, terenuri cari au fost arendate pe anul 1928 și următorii de către Cooperativa agricolă „Bistra” din Marghita dela Centrala Obștilor și pe cari terenuri d-l agronom Birta printr-o adresă le-a luat dela această Cooperative agricolă — după cum arată d-sa „în scopul de a le distribui îndreptățiților” și cu toate acestea, însă, aceste supfețe de sute jugăre pământ stau și azi nelucrate nefiind distribuite nici la îndreptățiți.

Pentru ce nu se distribuiesc acele suprafețe?

În hotarul comunelor Chiribis, Chiraleu, Abramuj și Petreu, toți îndreptățiții la împroprietărire sunt satisfăcuți, deci, nu sunt îndreptățiți pentru cari să se distribuie acele pământuri și nici ca pășuni comunale nu se pot da, pe deoparte, fiindcă comunele sunt prevăzute cu pășuni comunale, iar pe de altă parte, aceste terenuri formează pământuri de cultură și sunt situate printre alte terenuri arătoare și izolate de restul pășunelor comunale. Scopul este, însă, dacă aceste pământuri să nu rămână în folosința cooperativei agricole „Bistra” și astfel d-l agronom Birta prin acesta procedură umblă a-i face pe plac șefului d-Sale Consilierul Buzagiu, care

este dușmanul înverșunat al Cooperativei agricole și în ruptul capului nu voiește să le lase în folosința societății „Bistra” terenurile ce au arendat pe timp de 7 ani. Astfel, e clar: d-l Agronom a primit ordin ca toate terenurile disponibile să se distribuie spre a nu rezulta rezerve, cari ar putea fi solicitate în arendă de cooperativa „Bistra” preferită de lege la arendări și cum d-l agronom se găsește azi în delicata situație că nu mai are îndreptățiți pentru cine să le distribuie, dar nevoind a le lăsa nici în folosința cooperativei „Bistra”, trebuie ca sute de jugăre, terenuri bune arătoare, să rămână nemuncite. În timp ce în alte părți ale țării, agricultorii sunt îndemnați de organele agricole a semăna cât mai multe cereale: grâu de toamnă etc. și în timp ce d-l ministru Cipăianu lucrează cu deosebită asiduitate pentru „Ofensiva producției Agricole” d-l agronom Birta șeful Regiunii agricole Marghita, jine de cuvință, prin bătaie cu toba la sate, a oprit pe agricultori ca nu cumva, careva să se încumete a însemînța un petec de pământ din terenurile despre cari vorbim mai sus.

Astfel, în hotarele comunelor Chiribis, Chiraleu, Abramuj și Petreu sunt circa 550 jug. teren cultivabil pe care nu se face nici o cultură.

Și atunci nu e de mirat, când în fața acestei situații anormale, locuitorii comunei Abramuj și membri ai Cooperativei agricole „Bistra” au hotărât: că, întrucât nu se ia nici o dispozițiune referitor la distribuirea sau arendarea terenului disponibil din hotarul comunei lor, spre a nu rămânea nelucrat și neînsemăntat, îl vor ara și însemînța de toamnă, deoarece acest teren, tot din cauza unor asemenea procedee și în anul 1927 a rămas nelucrat; nefăcându-se un petec de arătură pe 121 jug. cultivabile, iar, pentru 1928 numai în primăvară s'a scos la licitație și s'a arendat cooperativei „Bistra” care l-a distribuit membrilor săi din comuna Abramuj și jur. Dar, în timp ce aceste terenuri, nu primesc nici o destinație și nu se lucrează pe ele nimic, d-l agronom Birta și un prieten al d-sale, pretorul Petrovicu, s'au grăbit a ara și însemînța o suprafață de 20 jug. cad., pământ din cel disponibil din hotarul comunei Chiraleu.

Întrebăm pe d-l agronom, pe ce bază a făcut această distribuire pentru d-sa ori alții, când d-sa are teren de 20 jugăre și mai bine, lotul regional, în comuna Chiribis?

Ar trebui se știe d-l agronom — deoarece d-sa le-a întocmit — că, toate contractele de arendare ale Cooperativei agricole „Bistra” sunt încheiate cu Centrala Obștilor pe timp de 7 ani și, dacă terenurilor nu li se vor da destinația pentru care au fost reziliate contractele adică distribuirea la îndreptățiți de drept și în baza condițiilor din contract, aceste terenuri îi revin cooperativei „Bistra”, care este preferită de lege la arendări, iar, în cazul de față, preferită de condițiunile contractului.

Deci, vă urăm domnule agronom: Cu bine, înainte... după Stănescu!...

Coresp.

Convocare

Banca Populară „Brădetul” din Tincea, convoacă în adunarea generală extraordinară pe membrii săi pe ziua de 6 Noembrie 1928, orele 10 dimineața în localul său.

Președinte
Vasile Teuca
Senator.

Dela Cercul cultural al învățătorilor din comuna Holod

Duminecă învățătorii și învățătoarele Cercului cultural din Holod și jur s'au adunat în comuna Rogoz, unde au ținut ședința școlară publică luând parte lume multă și apoi urmând ședința intimă.

D-l Ioan Tămaș dir. inv. în Holod și președintele acestui cerc, a deschis ședința publică prin cuvântarea ținută despre „Scopul și cum trebuie să îngrijim de școală” precum și despre „Educația străzii”. După d-l Tămaș, a luat cuvântul d-l George Potlog inv. în comuna Forosag, vorbind despre „Horia, Cloșca și Crișan”, iar d-l Mășu Marin inv. în Dumbrăvița — Mică a vorbit despre „Ce trebuie să facă țărânul român toamna?”

Vechiul dascăl, bărbatul de mare valoare al vieții școlare și bisericesti din notariatul Vintiri, căruia îi aparține și localitatea Rogoz: d-l Corneliu Sabău, eminentul director de școală din Sălcăbajul — Mic, a vorbit frumos și piin de insufliție despre „Folosele și relele învățături”, arătând, că de când a început să pătrundă lumina adevărată a școlii, a acestei făclii de lumină și cultură a neamului nostru, în popor, comunele și cătunele noastre e au o altă înălțare. Datorită școlii, țărânii noștri au scăpat de acei înșelători străini care de un lung șir de ani storcea vlaga poporului neștiutor de carte în urma unor mijloace viclene. Viața plugarului român este mai lesnicioasă azi, el se simte mai bine, mai liniștit în gospodăria sa, datorită mijloacelor pe cari le-a câștigat prin lumină. Acest cuvântător cu multă înlesnire, apoi, continuă: „că patimile sunt multe și rele. Nici nenorocul, nici nefericirea nici lenea nu sunt atât de rele ca și patimile, cari strică într'un an, iar pătimășul nu se mai ridică, oricât ar agonisi, oricât de harnic și bogat ar fi, oricât noroc ar avea dela bunul Dumnezeu.

Patima cea mai afurisită este beția, strivind trupul pe nesimțite chiar și acelora, cari beau și mai puțin, dar beau regulat în fiecare zi: spirit, rachiu, țuică, coniac. Băuturile spirituoase sunt și mai otrăvitoare dacă sunt luate pe stomacul gol. Semnele otrăvirii cu băuturi spirituoase încep a se arăta mai întâiu, la stomac, prin setea care o are bețivul și arsura, ce o simte neconștient, zicând că are vătămătură. Bețivul habar n'are că pelița stomacului său se usucă și se băcește din cauza spiritului. Băuturile mai târziu îl atacă maiul, din care cauză unii bețivi se umfă și mor. Duhoarea urată, care lese din plămâni, pe care l vatămă și mulți mor de oftică din această pricină. Băuturile spirituoase, nu cruță nimic din om; răunchii, inima și mai cu seamă creierul, sunt cele mai de multe ori atacate. În comunele unde cărciumele s'au înmulțit, numărul nebunilor și al criminalilor au sporit înspăimântător. Bețivii nu-și vatămă numai sănătatea lor, dar și pe acela a odrașelor lor, cari nu's decât niște stărpituri, schilozi și mulți din ei mor înalate, de naștere. Numai vorbim de desfrânări, batăi, amururi, răzburări, certuri și alte multe păcate, cari izvorăsc, din beție și cari duc la casele de nebuni și pușcării ca și la pierderea sufletului, căci cel apucat de patima beției ajunge un ticălos și moare spânzurat ori înecat, ori de altă moarte.

Cea mai afurisită patimă este deci beția. Cea mai urăcioasă patimă este tâlhăria. Pe cel cuprins de această patimă, grea osândă l-l așteaptă. Iată ce zice sf. apostol Pavel: „Nici desfranați, nici tâlharii, nici bețivii nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu Sfântul”. Tot atât de întunecoase fapte sunt: apucăturile lumești, jurământul strămb, minciunile, invidia, sudălmile, traiul în nele-

giuire. În vreme când se vor curăți oamenii de aceste apucături rușinoase și înșoșoare, nu va mai suferi lumea de nevoile de astăzi. Să nu le învățăm ci să ne lăpădam de ele, ca să se lapede și sărăcia de noi.”

Limba frumoasă românească, a încântat tot auditorul, căldura vocii a pătruns toate inimile. Cuvântarea de multe ori subliniată cu aclamări entuziaste, la sfârșit a fost acoperită de cele mai călduroase manifestații de bucurie. După ce s'a ridicat ședința publică membrii acestui cerc cultural au primit mulțumiri din partea comunei prin vredn'oul părinte paroh d-l Corneliu Mărian.

La ședința intimă d-l Ioan Dringău directorul școlii din Rogoz a ținut cu elevii clasei IV-a o lecție practică cu subiectul: Geografia Europei. La sfârșitul lecției practice d-l Ioan Dringău după ce a susținut în fața colegilor d-sale partea teoretică a geografiei, a fost felicitat atât pentru frumoasa reușită a lecției cât și pentru minunata pregătire a elevilor ce s'a constatat cu ocazia lecției practice. S'au desfășurat și recitari și coruri de elevii școlii condusă cu atâta însuflețire de d-l Ioan Dringău, care merită toată lauda pregătind o atât de reușită serbare. De dorit este, ca toți învățătorii să urmeze pilda dată de acest harnic dascăl, care n'a cruțat nimic pentru a ne înălța sufletește.

Alexandru Văcărescu

Cești și răspândiți:

„ECOUL”

In curând se va deschide în Str. Coșbuc 6. Oradea, un modern și elegant restaurant de primul rang

„BRISTOL”

Confiserie, brasserie și bar american, condus de cunoscuții maeștri în arta culinară: Jean Bărbulescu, fost la Episcopie-Bihorul și Athanasie Lăzărescu dela Cercul Militar Civil. Localul amenajat cu o bucătărie specială: română, ungară, franceză și germană.

Grătar special!

Pescării de tot felul de Dunăre și mare. Vinuri din cele mai renumite podgorii din țară.

Prețuri populare. Local strict familiar.

S T E Y

SZÁNTÓ & LORINCZ

Piața Mihai Viteazu 11 b. Oradea
Depozit permanent de acces

CUMPĂRAȚI EXCELENTUL
HUILLE SURFINE EXTRA

„SPHINX”

Cel mai delicios untdelemn de salate și pentru
De vânzare la toate magazinele de coloniale și
Depozitul general: FISCHER EMIL Oradea

Știri și

In locul D-lui Li mutat după Obuziere în Reg prezentat și a Te pe ziua de 27 O Neacșu, care a unanime simpatii

La 3 Noembrie chide la Bucure horticola și de p Aflăm că în pa rației dela această perativele din Bi produsele acestu

Joi 1 Noembrie în localitate d-l D. Butoianu, ins sanitar al Arma inspecția trupel ciilor militare O Oradea.

D-l general este profesor unte dintre cei mai Armatei noastre.

Seara, i se va oaspe, de către din localitate ul militar-civil.

Vineri 26 Octo conferința adminiștii Valea-lui-Mihai (jată în comuna Sălaș chestiuni discutaț rea d-lui pretori Faust Sălăgianu, e sililor comunalele principiu obligate jumătate cota dirar, seră localului aspr

„Național” din în care va lua în pr 1 Ianuarie 1929 ave ocol Valea-lui-Mle, din menționata pnu

bui fiecare cu cano la jumătate sumădul cealaltă jumătate comuna Valea-le-

Concomitent elec decătorței și înanu calul omintit tot, ficu se va multe în locul ei, sen

doua grădină de

Se aduce Mod horticultorilor că torilor că întia

Noembrie 1928: chide în Parfel București o rle zțiile horticolă micultură.

Doritorii atri dusele lor, FEDERALEI, tru cuvenite privitoare labril

ste.

Se aduce Mod horticultorilor că torilor că întia

Noembrie 1928: chide în Parfel București o rle zțiile horticolă micultură.

Doritorii atri dusele lor, FEDERALEI, tru cuvenite privitoare labril

ste.

Se aduce Mod horticultorilor că torilor că întia

Noembrie 1928: chide în Parfel București o rle zțiile horticolă micultură.

Doritorii atri dusele lor, FEDERALEI, tru cuvenite privitoare labril

ste.

Se aduce Mod horticultorilor că torilor că întia

Noembrie 1928: chide în Parfel București o rle zțiile horticolă micultură.

Doritorii atri dusele lor, FEDERALEI, tru cuvenite privitoare labril

ste.

Se aduce Mod horticultorilor că torilor că întia

Noembrie 1928: chide în Parfel București o rle zțiile horticolă micultură.

Doritorii atri dusele lor, FEDERALEI, tru cuvenite privitoare labril

ste.